

Capitolul 1

Surse discrete fără memorie

1.1 Breviar teoretic

1.1.1 Noțiuni recapitulative de teoria probabilităților

Considerăm un experiment aleator. Vom nota cu Ω multimea tuturor realizărilor acelui experiment. Fie A un eveniment din Ω . Atunci complementul său va fi A^C .

Se numește **câmp de evenimente** o clasă de submulțimi, K , a lui Ω care respectă următoarele proprietăți:

1. evenimentul sigur $E \in K$
2. $(\forall) A \in K \Rightarrow A^C \in K$
3. $(\forall) A, B \in K \Rightarrow A \cup B \in K$

Se numește **sistem complet de evenimente** $\{A_1, A_2, \dots, A_n\}$ un set de evenimente $A_i \in K, (\forall) i$ cu proprietățile:

1. $A_i \cap A_j = \emptyset$ pentru $i \neq j$
2. $\bigcup_{i=1}^n A_i = E$

Se numește **probabilitate** o funcție, P , definită pe un câmp de evenimente, K , care are proprietățile:

1. $P(E) = 1$
2. $P(A) \geq 0, (\forall) A \in K$
3. $P(A \cup B) = P(A) + P(B)$ dacă $A \cap B = \emptyset$

Câteva noțiuni și formule utile sunt:

- **Probabilitatea unui sistem complet de evenimente.** Suma probabilităților evenimentelor, $\{A_1, A_2, \dots, A_n\}$, ce alcătuiesc sistemul complet este 1:

$$\sum_{i=1}^n P(A_i) = 1 \quad (1.1)$$

- **Probabilitatea condiționată** $P(A/B)$ (semnifică probabilitatea de apariție a lui A știind că evenimentul B s-a petrecut sigur) :

$$P(A/B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)} = \frac{P(A, B)}{P(B)} \quad (1.2)$$

- Formula **probabilității totale (complete)**: dacă evenimentul B are loc în una din ipotezele $\{A_1, A_2, \dots, A_n\}$, respectiv $B = \bigcup_{i=1}^n (A_i \cap E)$, atunci:

$$P(B) = \sum_{i=1}^n P(A_i)P(B/A_i) \quad (1.3)$$

- **Evenimente independente** - dacă A și B sunt două evenimente independente (adică realizarea lui A nu are nici o legătură cu realizarea lui B) atunci probabilitatea de apariție a evenimentului (A, B) (evenimentul ca A și B să se petreacă simultan) este:

$$P(A, B) = P(A)P(B) \quad (1.4)$$

- **Formula lui Bayes**:

$$P(A/B) = \frac{P(B/A)P(A)}{P(B)} \quad (1.5)$$

1.1.2 Noțiuni introductive în teoria informației

- **Informație.** Se presupune că într-o situație oarecare pot avea loc N evenimente, $\{A_1, A_2, \dots, A_n\}$, echiprobabile ($P(A_i) = p = \frac{1}{N}$). Prin realizarea unui eveniment se obține informație. Aceasta este cu atât mai mare cu cât evenimentul este mai imprevizibil, adică probabilitatea este mai mică. Atunci definiția informației (notată cu i) este intuitivă:

$$i = -\log p = \log N \quad (1.6)$$

Informația este o mărime pozitivă și dacă logaritmul este în baza 2 atunci ea se măsoară în biți. Deoarece în marea majoritate a cazurilor se folosește logaritmul în bază 2, acest lucru se consideră implicit și se omite specificarea bazei din scrierea curentă.

Noțiunile de informație și incertitudine sunt duale. Incertitudinea este evaluată înainte de de petrecerea evenimentului, în timp ce informația este produsă de către eveniment deci este ulterioară acestuia. Cu cât asupra producerii unui eveniment există mai multă incertitudine cu atât informația produsă este mai semnificativă. Un eveniment sigur (probabilitate 1) nu are nici un fel de incertitudine (se știe că se va produce) și deci nu va aduce nici un fel de informație suplimentară.

De exemplu să considerăm evenimentul "la ecuator, după zi urmează noaptea". Acesta este un eveniment aproape sigur; nu există nici o incertitudine aici și nu va rezulta nici o informație nouă prin faptul că după o zi va urma noaptea. Dacă totuși, prin absurd, la ecuator se va instaura ziua permanentă, evenimentul fiind foarte neobișnuit, este extrem de informativ pentru că nu poate fi cauzat decât de modificări extreme, nestudiate până acum ale mișcării planetare.

- **Semnal** – este o manifestare fizică capabilă să se propage într-un mediu dat.
- **Mesaj** – este semnalul corespunzător unei realizări particulare din ansamblul de idei care trebuie transmis.
- **Sursă de informație** – este mecanismul prin care din mulțimea de mesaje posibile se alege, într-un mod imprevizibil pentru observator, unul particular, în scopul de a fi transmis.
- **Canalul** - reprezintă totalitatea mijloacelor destinate comunicației.

1.1.3 Surse discrete fără memorie

Se definesc următoarele noțiuni:

- **Simbol (literă)** - elementul fundamental ireductibil care conține o informație.
- **Alfabet** - totalitatea simbolurilor.
- **Cuvânt** - o succesiune finită de simboluri.

Sursele pot fi:

- fără memorie - probabilitatea de apariție a unui simbol la un moment de timp este independentă de simbolurile emise precedent;
- cu memorie - probabilitatea de apariție a unui simbol la un moment de timp depinde de simbolurile emise precedent;
- staționare - probabilitatea de apariție a unui simbol nu depinde de originea timpului;
- ergodice - surse staționare care furnizează șiruri tipice (frecvența de apariție a unui simbol este egală cu probabilitatea teoretică a simbolului)

Entropia unei surse. Pentru o sursă ergodică, care are alfabetul $[X] = [x_1 x_2 \dots x_n]$ cu setul de probabilități $[P_x] = [p_1 p_2 \dots p_n]$ entropia sau informația medie pe simbol este

$$H(X) = - \sum_{i=1}^n p_i \log p_i \quad (1.7)$$

Proprietăți ale entropiei:

- Este întotdeauna pozitivă. Entropia este o medie ponderată, unde ponderile sunt probabilitățile de apariție, de cantități de informație (mărimi care la rândul lor sunt pozitive).
- entropia are valoarea maximă pentru simboluri echiprobabile:

$$H = H_{\max} \Leftrightarrow p_1 = p_2 = \dots = p_n$$

Debitul de informație sau viteza de informare se definește ca produsul dintre entropia sursei și numărul mediu de simboluri (care este inversul duratei medii pe simbol) într-o secundă:

$$H_t(X) = \frac{H(X)}{\bar{\tau}} \quad (1.8)$$

Redundanța unei surse se definește ca fiind diferența între valoarea maximă posibilă a entropiei și valoarea ei reală:

$$R_t(X) = H_{Max}(X) - H(X) = \log n - H(X) \quad (1.9)$$

Redundanța raportată la entropia maximă se numește **redundanță relativă**

$$\rho_s = 1 - \frac{H(X)}{H_{max}(X)} = 1 - \eta \quad (1.10)$$

unde cu η am notat **eficiența** sursei.

Pentru o prezentare mai detaliată a aspectelor teoretice vezi [3]

1.2 Probleme rezolvate

1. [4] *O sursă binară generează în mod independent o serie de semnale dreptunghiulare de polarități diferite. Dintre impulsurile generate, 60% au polaritate pozitivă, iar 40% au polaritate negativă.*
 - a) Care este entropia sursei ?
 - b) Care este redundanța sursei ?
 - c) Care este eficiența sursei ?

Rezolvare:

Alfabetul sursei este: $[X] = [x_1 x_2] = [+ -]$. Acesta conține $n = 2$ simboluri cu setul de probabilități $P(X) = (p_1 = 0.6, p_2 = 0.4)$

Evident

$$\sum_{j=1}^n p_j = 1$$

a) Prin definiție entropia sursei este:

$$H(X) = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i = -0.6 \log_2 0.6 - 0.4 \log_2 0.4 = 0.971 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

b) Pentru calculul redundanței avem nevoie de entropia maximă. Aceasta se obține pentru probabilități egale sau, cu alte cuvinte, când distribuția simbolurilor este uniformă. În acest caz, probabilitățile sunt:

$$p_1 = p_2 = \dots = p_n = \frac{1}{n}$$

Atuncia, entropia devine maximă și este:

$$H_{max}(X) = H(X) = - \sum_{i=1}^n \frac{1}{n} \log_2 \frac{1}{n} = -n \frac{1}{n} \log_2 \frac{1}{n} = \log_2 n = 1 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Redundanța sursei este:

$$R(X) = H_{\max}(X) - H(X) = 0.029 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

c) Eficiența sursei este:

$$\eta = \frac{H(X)}{H_{\max}} = 0.971$$

2. [5] *Care este entropia în experimentul de aruncare cu un zar normal (având fețe echiprobabile)? Dar dacă zarul este măsluit astfel încât probabilitatea de apariție a unei fețe este proporțională cu cifra de pe față? Care sunt redundanța și respectiv eficiența sursei de informație (zarul) în acest al doilea caz?*

Rezolvare:

Putem vedea zarul ca fiind o sursă ce emite $n = 6$ simboluri, fiecare dintre ele corespunzătoare apariției unei fețe: $[X] = [x_1 x_2 x_3 x_4 x_5 x_6]$

Să considerăm întâi cazul zarului corect. Atunci probabilitățile simbolurilor sunt:

$$p_1 = p_2 = p_3 = p_4 = p_5 = p_6 = \frac{1}{n} = \frac{1}{6}$$

În mod evident entropia sursei este maximă:

$$H(X) = H_{\max}(X) = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i = \log_2 n = 2.585 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Vom considera cazul când zarul este corect. Atunci suma probabilităților simbolurilor trebuie să fie 1:

$$\sum_{i=1}^n p_i = 1$$

Rezultă că:

$$p_i = \frac{i}{\sum_{i=1}^6 i} = \frac{i}{21} \text{ pentru } i = 1, \dots, 6$$

$$\Rightarrow [P_X] = [p_1 = 0.048, p_2 = 0.095, p_3 = 0.143, p_4 = 0.19, p_5 = 0.238, p_6 = 0.286]$$

Entropia sursei nu mai este maximă:

$$H(X) = - \sum_{i=1}^6 p_i \log_2 p_i = 2.398 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Redundanța sursei este:

$$R(X) = H_{\max}(X) - H(X) = 0.187 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Eficiența sursei este:

$$\eta = \frac{H(X)}{H_{\max}} = 0.928$$

3. [2] O sursă discretă generează în mod independent $n = 8$ simboluri cu probabilitățile:

$$P[X] = \left[\frac{1}{4}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \frac{1}{8}, \frac{1}{16}, \frac{1}{16}, \frac{1}{16}, \frac{1}{16} \right]$$

și duratele corespunzătoare (în s):

$$\tau = [2, 2, 3, 3, 4, 4, 4, 4]$$

- a) Care este debitul sursei ?
 b) Care este redundanța sursei ?
 c) Care este eficiența sursei ?

Rezolvare:

- a) Pentru a calcula debitul sursei este necesar să calculăm, mai întâi, entropia sursei:

$$H(X) = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i = 2.75 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Timpul mediu este:

$$\bar{\tau} = \sum_{i=1}^n p_i \tau_i = 2.75s$$

Conform definiției 1.8 debitul sursei este:

$$H_t(X) = \frac{H(X)}{\bar{\tau}} = 1 \frac{\text{bit}}{\text{simbol} \cdot s}$$

- b) Entropia maximă este

$$H_{\max}(X) = H(X) = \log_2 n = 3 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Redundanța sursei este:

$$R(X) = H_{\max}(X) - H(X) = 0.25 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

- c) Eficiența sursei este:

$$\eta = \frac{H(X)}{H_{\max}} = 0.917$$

4. [4] Fie o sursă ergodică, fără memorie, al cărei alfabet este $[X] = [x_1 x_2 \dots x_N]$, generat cu probabilitățile $[P_X] = [p_1 p_2 \dots p_N]$. Se numește **extensie de ordin "n"** a acestei surse, sursa ale carei simboluri sunt toate mesajele posibile formate din câte "n" litere ale alfabetului X. Alfabetul sursei extinse $[E] = [X^n] = [e_1, e_2, \dots, e_\Delta]$ are $\Delta = N^n$ simboluri.
- a) Pentru cazul $N = 2$, cu setul de probabilități $[P_X] = [\frac{1}{4}, \frac{3}{4}]$, să se calculeze entropia, redundanța și eficiența sursei extinse de ordinul 2 și să se compare cu parametri sursei originale.
- b) Pentru cazul $N = 8$ cu $[P_X] = [\frac{1}{4}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \frac{1}{8}, \frac{1}{16}, \frac{1}{16}, \frac{1}{16}, \frac{1}{16}]$, să se calculeze entropia,

redundanța și eficiența sursei extinse de ordinul 3 și să se compare cu cele ale sursei originale.

Rezolvare:

Alfabetul sursei extinse este o mulțime de simboluri multidimensionale, de lungime N^n , indexată (regula de reindexare Δ unidimensională nu este univoc standardizată și nu este neapărat necesară în calcule numerice):

$$[E] = [X^n] = [e_1, e_2, \dots, e_\Delta] = \bigcup [x_{i_1}, x_{i_2}, \dots, x_{i_n}]$$

$$\text{unde } i_k = 1, \dots, N, (\forall) k = 1, \dots, n$$

Într-un simbol al sursei extinse simbolurile din X (sursa originală) sunt emise independent la momente diferite, consecutive, de timp de către sursa originală sau, simultan de către n replici identice dar independente ale sursei originale (replici obținute prin clonare).

a) Particularizând cele spuse mai sus pentru $N = 2$ simboluri și $n = 2$, obținem o sursă având un alfabet cu 4 simboluri:

$$[E] = [X^2] = [x_1x_1, x_1x_2, x_2x_1, x_2x_2]$$

sau folosind notația compactă astfel:

$$X^2 = [x_i x_j | i = \overline{1, 2}; j = \overline{1, 2}]$$

Setul de probabilități asociat este:

$$\begin{aligned} [P_{X^2}] &= [p(x_1) \cdot p(x_1), p(x_1) \cdot p(x_2), p(x_2) \cdot p(x_1), p(x_2) \cdot p(x_2)] \\ &= [p_1 \cdot p_1, p_1 \cdot p_2, p_2 \cdot p_1, p_2 \cdot p_2] \end{aligned}$$

Pentru sursa originală, probabilitățile sunt: $[P_X] = [\frac{1}{4}, \frac{3}{4}]$. Atunci entropia este:

$$H(X) = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i = 0.81 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Entropia maximă a sursei originale este:

$$H_{\max}(X) = H(X) = \log_2 n = 1 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

iar redundanța ei este:

$$R(X) = H_{\max}(X) - H(X) = 0.189 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Eficiența este:

$$\eta = \frac{H(X)}{H_{\max}} = 0.811$$

Pentru sursa extinsă de ordinul doi, după cum am aratat mai sus probabilitățile sunt: $[P_{X^2}] = [\frac{1}{16}, \frac{3}{16}, \frac{3}{16}, \frac{9}{16}]$. Rezultă:

Entropia:

$$H(E) = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i = 1.622 \frac{\text{bit}}{\text{simbol extins}}$$

Entropia maximă:

$$H_{max}(E) = H(E) = \log_2 N^n = 2 \frac{\text{bit}}{\text{simbol extins}}$$

Redundanța :

$$R(E) = H_{max}(E) - H(E) = 0.377 \frac{\text{bit}}{\text{simbol extins}}$$

Eficiența :

$$\eta = \frac{H(E)}{H_{max}(E)} = 0.811$$

b) De data aceasta vom considera o sursă cu $N = 8$ simboluri. Calculul entropiei, entropiei maxime, redundanței și eficienței este analog cu cel efectuat la punctul precedent. În acest caz, entropia este:

$$H(X) = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i = 2.75 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

$$H_{max}(X) = H(X) = \log_2 n = 3 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

$$R(X) = H_{max}(X) - H(X) = 0.25 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

$$\eta = \frac{H(X)}{H_{max}} = 0.916$$

Alfabetul sursei extinse de ordinul $n = 3$, conține $N^n = 8^3 = 512$ simboluri extinse. Probabilitatea unui simbol extins este produsul probabilităților simbolurilor originale:

$$p(x_i x_j x_k) = p_i \cdot p_j \cdot p_k \text{ unde } i, j, k = \overline{1, 8}$$

Entropia sursei extinse este:

$$H(E) = - \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^N \sum_{k=1}^N p(x_i x_j x_k) \log_2 p(x_i x_j x_k) = 8.25 \frac{\text{bit}}{\text{simbol extins}}$$

Entropia maximă a sursei extinse este:

$$H_{max}(E) = \log_2 N^n = 9 \frac{\text{bit}}{\text{simbol extins}}$$

Redundanța :

$$R(E) = H_{max}(E) - H(E) = 0.75 \frac{\text{bit}}{\text{simbol extins}}$$

Eficiența :

$$\eta = \frac{H(E)}{H_{max}(E)} = 0.917$$

Dacă comparăm o sursă originală cu sursa extinsă de ordin n corespunzătoare, putem concluziona următoarele:

- Odată cu creșterea ordinului sursei crește și entropia. Acest fapt este natural, dacă ne gândim că, în cazul sursei extinse, un simbol este de fapt o succesiune de simboluri originale și, atunci, entropia, care este informația medie pe simbol (extins în acest caz) crește. Analog, entropia maximă crește și ea.

- Redundanța crește. De data aceasta explicația nu se mai bazează pe semnificația marimii ci pe ordinul ei (crește valoare entropiei deci și redundanța se amplifică). Mult mai relevant este considerarea redundanței relative.
- Eficiența crește (apropiindu-se de 1) și, simultan, redundanța relativă scade spre 0

Mai mult, se poate arăta că pentru cazul general este valabilă relația $H(X^n) = n \cdot H(X)$ ceea ce înseamnă că pentru o sursă extinsă de ordin suficient de mare, entropia va tinde la $+\infty$.

5. [6] La transmiterea a 100 de mesaje de 5 litere, litera A apare de 50 de ori și litera B apare de 30 de ori. Cele două litere apar simultan (în același mesaj de 10 ori). Să se calculeze entropiile condiționate, $H(A/B)$ și $H(B/A)$.

Rezolvare:

Pentru început trebuie calculate probabilitățile de apariție ale fiecărei litere. Probabilitatea unui eveniment se aproximează practic cu raportul dintre *numărul de cazuri favorabile* și *numărul de cazuri totale*.

Numărul de simboluri transmise este:

$$n = 100 \text{ mesaje} \cdot 5 \text{ simboluri} = 500 \text{ mesaje}$$

Probabilitățile de apariție ale celor două litere sunt:

- litera A:

$$P(A) = \frac{50}{500} = 0.1$$

- litera B:

$$P(B) = \frac{30}{500} = 0.06$$

Probabilitatea de apariție simultană a celor două litere, în același mesaj, este:

$$P(A, B) = \frac{10}{500} = 0.02$$

Dar, pe de altă parte:

$$P(A, B) = P(A/B) \cdot P(B) = P(B/A) \cdot P(A)$$

$$\Rightarrow P(A/B) = \frac{P(A, B)}{P(B)} = \frac{0.02}{0.06} = 0.33$$

și

$$\Rightarrow P(B/A) = \frac{P(A, B)}{P(A)} = \frac{0.02}{0.1} = 0.2$$

Pentru a calcula entropiile condiționate vom folosi definiția 1.7:

$$H(A/B) = -P(A/B) \log_2 P(A/B) - (1 - P(A/B)) \log_2 (1 - P(A/B)) = 0.923 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

$$H(B/A) = -P(B/A) \log_2 P(B/A) - (1 - P(B/A)) \log_2 (1 - P(B/A)) = 0.914 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

6. [7] *Se consideră 12 monede din care una este falsă (are o greutate diferită de a celorlalte - mai mare sau mai mică), iar celelalte sunt egale ca greutate. Se dispune de o balanță. Se caută numărul minim de cântăriri și procedura pentru a preciza care este moneda falsă.*

Rezolvare:

Să considerăm aruncarea cu banul ca fiind o sursă, iar simbolul transmis constând în aruncarea unei monede. Alfabetul acestei surse conține 12 simboluri (cele 12 monede). Simbolurile au probabilități egale: $p_1 = \dots = p_{12} = \frac{1}{12}$. Atunci incertitudinea cauzată de necunoașterea monedei false, conform definiției 1.7, este:

$$H(X) = - \sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i = - \sum_{i=1}^{12} \frac{1}{12} \log_2 \frac{1}{12} = \log_2 12 = 2 + \log_2 3 = 3.58 \frac{\text{bit}}{\text{simbol}}$$

Această incertitudine trebuie anulată prin producerea unui eveniment care să ne aducă suficientă informație. Acest eveniment constă în măsurări (cântăriri) cu ajutorul balanței, de un număr suficient de ori. "Suficient" înseamnă numărul de cântăriri necesar aflării monedei false, adică anularii incertitudinii calculate *false*.

Alfabetul balanței conține trei simboluri $[\xi_1, \xi_2, \xi_3]$, corespunzător înclinării balanței în dreapta, în stânga sau poziției de echilibru. În urma a k măsurări vom obține informația (se ține cont de faptul că pentru măsurări independente informația este aditivă):

$$i_{BAL} = k \cdot \log_2 3 = k \cdot 1.58$$

Întrebarea este cât ar trebui să fie k , astfel încât informația obținută cu ajutorul balanței să fie mai mare decât entropia sursei. Adică:

$$\begin{aligned} i_{BAL} &\geq H(X) \\ \Leftrightarrow k \cdot 1.58 &\geq 3.58 \Rightarrow k_{min} = \left\lceil \frac{3.58}{1.58} \right\rceil + 1 = 3 \end{aligned}$$

Deci cu 3 încercări putem determina moneda falsă.

1.3 Probleme propuse

- [4] Într-un proces de automatizare, o sursă generează în mod independent 4 nivele de tensiune $x_1 = 1V$, $x_2 = 2V$, $x_3 = 3V$, $x_4 = 4V$. Duratele acestor nivele sunt $t_1 = 1ms$, $t_2 = 0.5ms$, $t_3 = 0.1ms$, $t_4 = 1ms$. Aceste nivele sunt generate cu probabilitățile $p_1 = \frac{1}{8}$, $p_2 = \frac{1}{4}$, $p_3 = \frac{1}{2}$, $p_4 = \frac{1}{8}$. După o succesiune de 4 simboluri, sursă se dezactivează (emite nivelul 0 V) cu durata de 15 ms.
 - Care este debitul de informație al sursei ? (cu pauza și fără pauza !)
 - Care este tensiunea medie ?
- [4] O imagine TV alb-negru este descompusă în 625 linii orizontale, compuse fiecare din 625 puncte ale caror intensități luminoase corespund imaginii reprezentate. Aceste intensități sunt cuantificate uniform pe 256 nivele (de gri) echiprobabile. Se consideră ca intensitățile luminoase ale punctelor sunt independente și că se transmit 25 de imagini pe secundă, independente.
 - Care este debitul de informație al sursei de imagini?

- b) Care este redundanța ce apare dacă probabilitatea ca semnalul să se afle în jumătatea superioară nu mai este 0.5 ci 0.3 ? (Se consideră că intervalele de cuantificare în jumătatea superioară sunt echiprobabile și că cele ce corespund jumătății inferioare sunt de asemenea echiprobabile).
3. [8] Să se calculeze entropia maximă a unui sistem în cazul în care acesta este constituit astfel nct:
- a) are $E=2$ elemente a câte $S=2$ stări posibile;
 - b) are $E=3$ elemente a câte $S=4$ stări posibile;
 - c) are $E=4$ elemente a câte $S=3$ stări posibile;
4. [8] Se consideră o sursă care emite două simboluri cu probabilitățile $p_1 = p$ și $p_2 = 1 - p$. Să se reprezinte grafic entropia sursei în funcție de p și să se interpreteze rezultatul.
5. Se consideră o sursă care emite două simboluri cu probabilitățile p_1 și p_2 . Să se calculeze entropia sursei extinse de ordinul 2.
6. Se consideră experimentul ce constă din extragerea unei cărți dintr-un pachet de 52 de cărți de joc, ca reprezentând o sursă discretă fără memorie după fiecare extragere cartea se pune la loc.
- a) Care este informația proprie a unei cărți de joc alese la întâmplare?
 - b) Dar dacă se ignoră culorile (alfabetul conține 13 simboluri)?

Bibliografie

- [1] Mihai Ciuc. “Note de seminar”.
- [2] A. T. Murgan, I. Spânu, I. Gavăt, I. Sztojanov, V. E. Neagoe, și A. Vlad. *Teoria Transmisiunii Informației - probleme*. Editura Didactică și Pedagogică, București, România, 1983.
- [3] Alexandru Spătaru. *Teoria Transmisiunii Informației*. Editura Didactică și Pedagogică, București, România, 1983.
- [4] Alexandru Spătaru. *Fondements de la theorie de la transmission de l'information*. Presses polytechniques romandes, Lausanne, Elveția, 1987.
- [5] Rodica Stoian. “Note de seminar”.
- [6] Dan Alexandru Stoichescu. “Note de seminar”.
- [7] Eugen Vasile. “Note de seminar”.
- [8] Constantin Vertan. “Note de seminar”.